

Riksdagsmannavalet den 14 September 1866 : Ännu ett förslag till de tretton

53 E a Br.

National Library
of Sweden

RIKSDAGSMANNAVALET

Sv Saml.

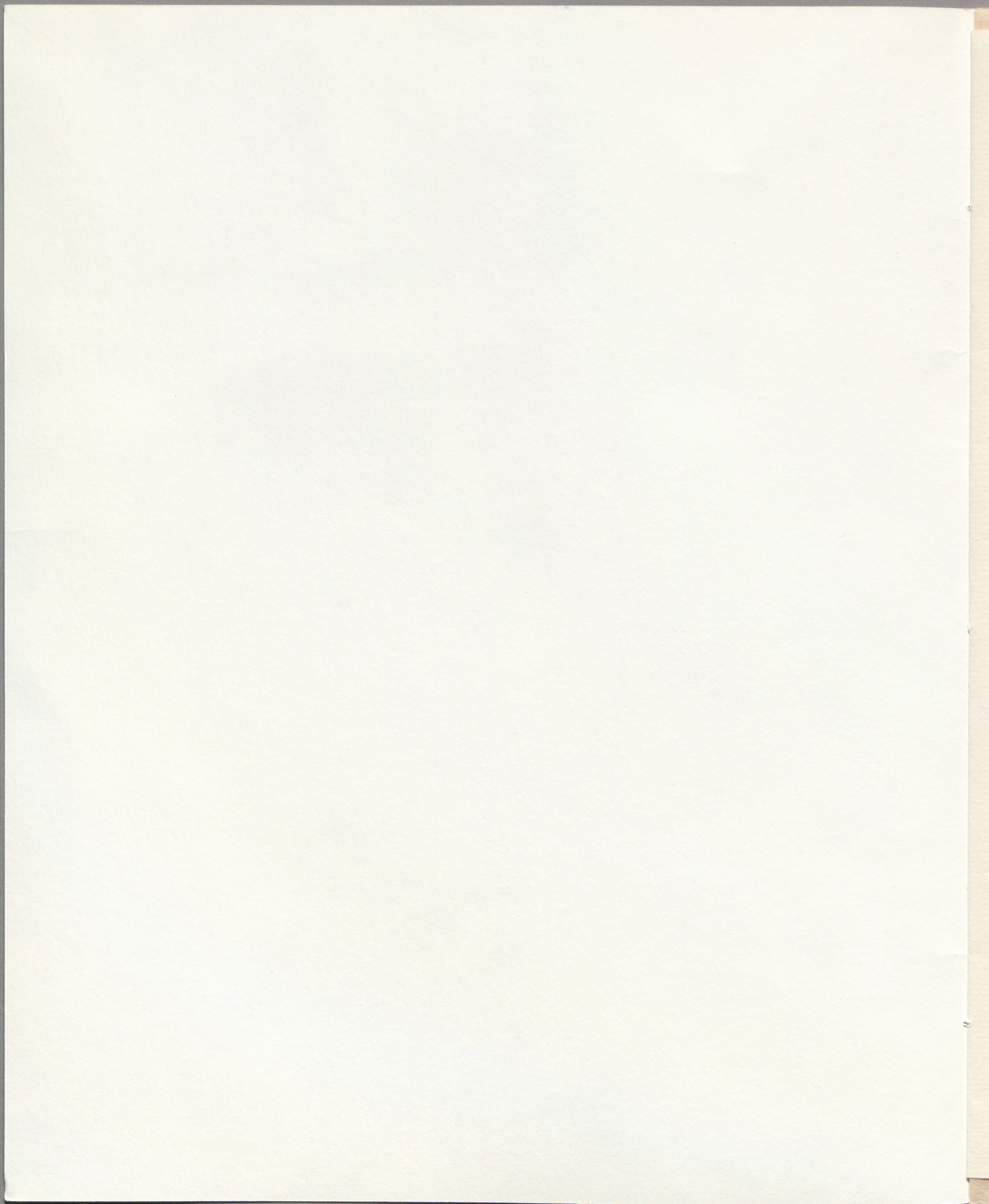
Polit.

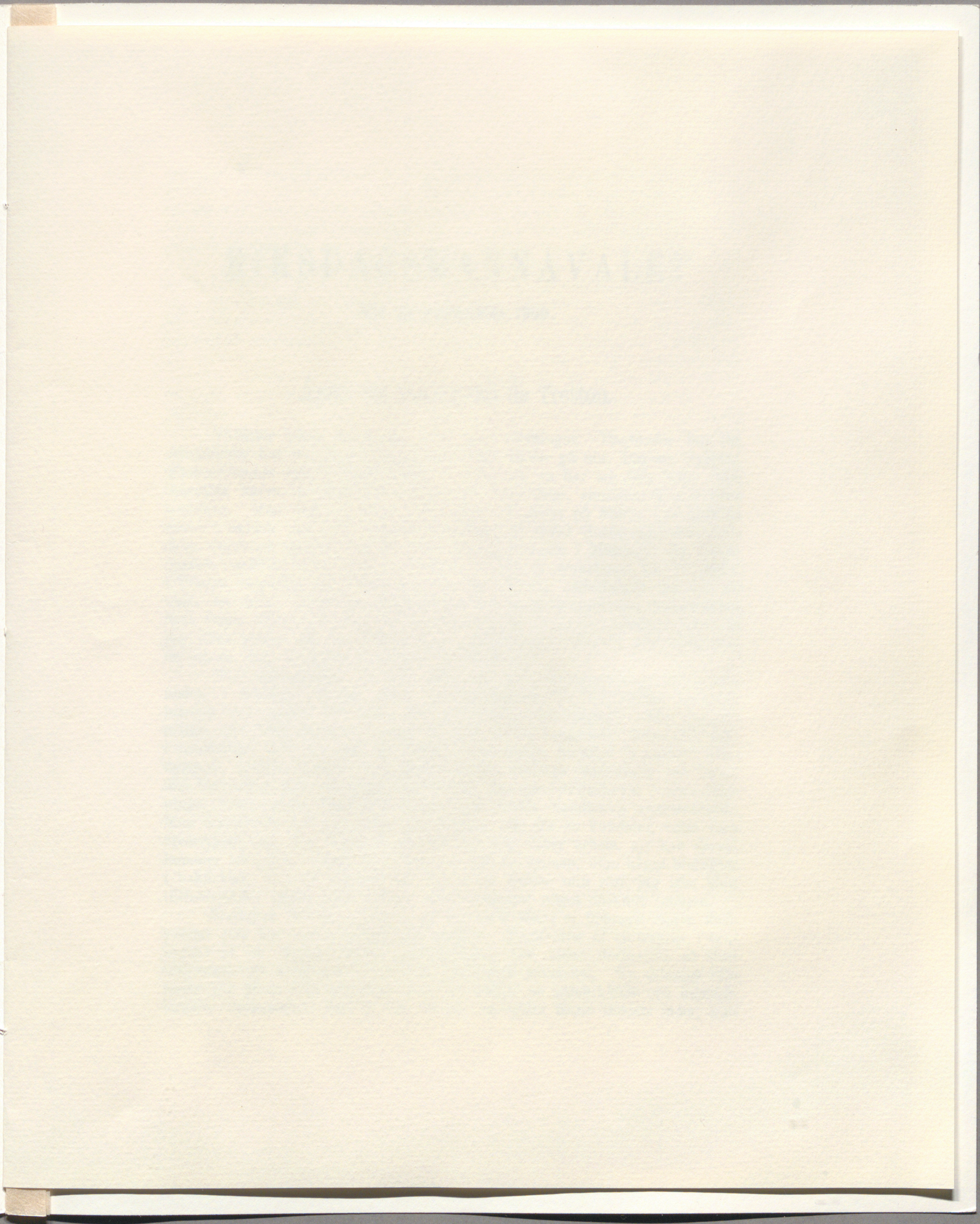
sv.

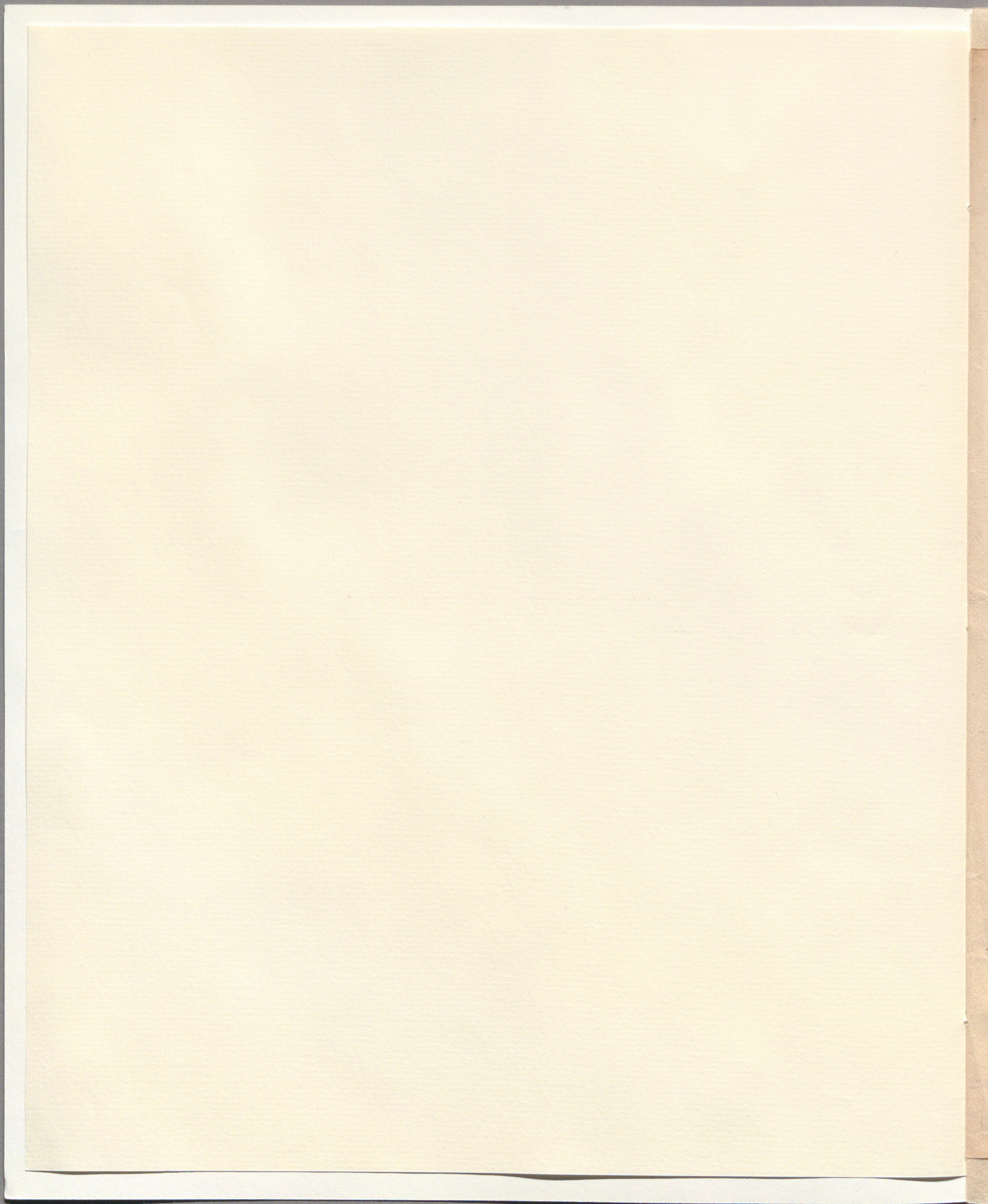
(Br.)

1866

4°

Polit
58
(12)

RIKSDAGSMANNAVALET

den 14 September 1866.

Ännu ett förslag till de Tretton.

Vallistor korsa hvarandra nu i alla riktningar. Dagbladet har sin, Aftonbladet har sin, Nya Dagligt Allehanda håller på sin, Dagens Nyheter, Fäderneslandet och Söndags-Nisse, — hvar och en har sin lilla lista. Och dessutom hafva de hundratals "löparena" sina listor, vanligen flera stycken hvardera. Man hör ej talas om annat än mötet på Söder, det hemliga mötet i Staden med 800 deltagare, mötena på Hôtel Suède med åtföljande sexa, mötet på Börsen, och det stora offentliga mötet i Måndags, der fosterlandets räddning skulle blifva definitiv. — Det är verkligen för "de stilla" i Staden vanskligt att i detta sus och dus sin väg ostraffeligen gå och att välja det rätta. Uttröttad af kandidater och deras förespråkare, försatt sedan flera dagar tillbaka i valet och qvalet, har jag slutligen kommit derhän, att jag rifvit sönder allt hvad listor heter och företagit mig att sjelf göra upp en annan, utan afseende på partier och kotterier.

Vid uppsättandet af min lilla lista har jag naturligtvis, såsom alla andra, i främsta rummet afsett en varm kärlek till fosterlandet, ett lifligt intresse och begär att verka för dess nytta och välgång. Men jag har tillika sökt finna personer, hvilka till följe af sin föregående verksamhet stått i omedelbar beröring med de klasser, som utgöra flertalet af landets inbyggare, hvilka sålunda böra känna folkets verkliga önskningsar och behof. Jag har också sökt att finna män, hvilka ega specialkunskaper i vissa riktningar, som kanske eljest icke blefve inom Andra Kammaren representerade. Men framförallt har jag, innan jag bestämt mig för en kandidat, velat vara öfvertygad, att han kommer att med nit och allvar arbeta, att han dervid kommer att hafva endast det allmännas väl för ögonen, utan några bialsigter i bakfickan, och att således, när jag gifver honom min röst, jag icke blott tillfredsställer någon liten fåfänga eller befrämjar något enskildt intresse.

Slutligen får jag bekänna, att jag med afsigt ej upptagit någon enda person, som har med tidningar att beställa. Utgifvaren af en tidning, i synnerhet af en daglig sådan i hufvudstaden, har redan derigenom så stort inflytande, att detsamma ej behöfver ytterligare förstärkas. En tidnings rôle finner jag äfven helt naturligt vara att utöfva en anmärkande och kontrollerande verksamhet, och ej att intaga en plats bland landets fäder, som

skola besluta öfver dess väl och ve. Alltså: *en stor läktare för tidningarnes referenter, men ingen plats i kammaren för redaktörerne!*

Likaledes har jag endast undantagsvis uppfört en och annan embetsman: åtminstone ingen dylik, som kan utan dom och ransakning afsättas.

Först bland de 13 namnen uppför jag nu dem af mina kandidater, hvilka redan deltagit i föregående riksdagar. Jag nämner då:

1) Grosshandlaren **L. J. Hierta**. Näppeligen torde i vårt land finnas någon enskild person, som utvecklats en så mångsidig och fruktbärande verksamhet som han. Då Aftonbladet emellertid försäkrar, att Herr Hierta får mycket stor majoritet, afstår jag från att särskildt framlägga hans förtjenster. Det sistnämnda gäller äfven om

2) Fabrikören **G. H. Stråle**.

3) Kaptenen **C. J. A. Skogman**. Såväl tillföre inom Riddarhuset, som ock hos Stadsfullmäktige känd och värderad, eger Herr Skogman, som numera är förflyttad på reserv-stat och således ej i aktiv tjänst, omfattande insigter rörande sjöförsvaret. Hans befattning såsom Inspektör för Navigationsskolorna i riket, och det hedrande uppdraget att fungera såsom verkställande Direktör i Riksbanken torde vittna tillräckligt om det stora förtroende han åtnjuter, och som han städe så väl rättfärdigat.

4) Kaptenen **G. W. von Francken**. Ytterligare en Kapten, och dertill en som tjänar vid Gardet! Ja, det är sannt, men under det att man endast sällan ser Herr von Francken föra paraden, så vet hela Stockholm, att det är han, som spränger i Tyskbagarebergen, som sammanhållit det desinficerande bolaget, som — skämt å sido! — i hvarje fråga af vigt för Staten och kommunen med orubblig ihärdighet arbetar för hvad han anser sannt och rätt vara. Få torde finnas, som så litet som han sky uppoffringar af tid, arbete och egna tillgångar, när det gäller att vara till gagn och nytta, och jag tror nästan, att ingen skall kunna uppletas, som är så punktlig på sin plats och med sådant tålmod håller ut der.

5) Professoren Friherre **A. H. Fock**. En Professor! ja, men i den vetenskap, som så nära sammanhänger med våra yrken och näringar, en lärare, som under 15 år bildat och uppfostrat verkmästare för våra fabriker, en man, som med vetenskapsmannens öfverlägsna insigter förenar en noggrann kännedom om hela vår industri och förhållandena inom alla dess grenar, och hvilken, likasom hans vetenskap, är *praktisk*: derpå kan den ännu pågående Industri-utställningen tjena som bevis.

Se der mina fem f. d. riksdagsmän, som jag hoppas skola äfven nu blifva det. Till de åtta återstående rummen väljer jag:

6) Folkskole-Inspektören **C. J. Meyerberg**. Det har blifvit påstådt, att hufvudstadens folkskolor ej kunna undvara honom. Arma Stockholm, om hela din uppväxande ungdoms framtid skulle bero på en enda mans verksamhet! Skaffa dig då flera, på hvilka den tunga bördan kan fördelas. Hr Meyerbergs allvarliga och rastlösa sträfvanden för folkundervisningen, för militära öfningars införande i skolorna, hans rättframma och omutliga karakter, hela hans personlighet, värderas af enhvar, och de betänkligheter, som han sjelf lärer hysa, få vika när ett högre intresse så bjuder.

7) Kammarrättsrådet **C. L. Kinmanson**. Åter måste jag göra ett undantag då jag väljer en embetsman; men det är en domare jag väljer, ty Kammar-Rätten är icke ett förvaltande verk, det är en verklig domstol. Herr Kinmansons juridiska kunskaper och stora duglighet torde nog behövas inom en församling, som skall handlägga frågor om lagars stiftande och ändring; de hafva också hos Stadsfullmäktige och inom deras Berednings-Utskott redan gjort sig gällande och kommit kommunen tillgodo.

8) Fabrikören **C. F. Lundström**. Disponent för en af de största industriella anläggningar i hufvudstaden, nemligen Carlsviks fabrik, är Herr Lundström mera än hvar och en annan jag känner, lämplig att representera det större industriella arbetet. Till den illa utskrikna *frihandlare* ligan hör han icke; till protektionisternas mörka leder icke heller. Ett redigt hufvud, ett klart framställningssätt, en human och redbar karakter hafva gjort honom athållen af alla, och hans värde förhöjes i mina ögon ännu mera deraf, att han blygsamt hållit sig i bakgrunden, då hans offentliga framträdande ej varit bestämdt påkalladt.

9) Kaptenen **G. Nerman**. Denne är — jag måste erkänna det — Kaptenen N:o 3, men liksom Herrar Skogman och von Francken, icke någon *paradkapten*, utan en *arbetskaptan*. Anställd vid Väg- och Vattenbyggnadskåren, har Herr Nerman utvecklat en omfattande verksamhet såsom ledare af allmänna och enskilda arbeten, vägomläggningar, sluss- och kanalbyggnader, jernvägar, m. m.; och då det är att förmoda, att de särskilda orternas begär att få sina kommunikationer förbättrade på Statens bekostnad skall hädanefter som hittills gifva sig luft, kan det vara af vigt att någon finnes, som kan ur praktisk synpunkt bedöma dylika frågor. Herr Nerman, som är ledamot af Stadsfullmäktige och Drätsel-Nämnden, har såsom sådan föreslagit och till en del genomfört åtgärder, hvilka åsyfta och skola medföra betydlig besparing för kommunen. Han är dessutom känd såsom god hushållare med både egna och allmänna medel, och som — hvad man på hvardagsspråket kallar — en *arbetshäst*. Man kan vara säker att de frågor, som bero på hans handläggning, ej blifva hvilande på bordet eller falla derunder.

10) Grosshandlaren **J. E. Fröberg**. Sedan Herr Schartau blifvit genom Stadsfullmäktiges val insatt såsom ledamot af Första kammaren, torde det vara svårt att bland medlemmarne af Stockholms köpmanna- och handelskår finna någon, som bättre än Hr Fröberg lämpar sig till representant i Andra kammaren. Redbar och verksam har Hr Fröberg förstätt att tillvinna sig och oföränderligt bibehålla allas aktning och förtroende.

11) Spegelfabrikören **C. Th. Svanberg**. Ordförande i Stockholms Handtverksförening åtnjuter Hr Svanberg bland handtverkarne ett rättvist anseende, och har för sin redbarhet och verksamhet vunnit allas deras aktning, med hvilka han kommit i beröring. Detsamma kan sägas om:

12) Konditorn **C. J. Grafström**, hvilken dessutom är känd som en verksam ledamot af Stadsfullmäktige. Slutligen väljer jag:

13) Skomakaremästaren **A. Rosengren**. Om en mera omfattande bildning och fina manér vore ett vilkor för kandidaturen, skulle jag visst

icke framställa Hr Rosengren; men hans aktningvärda och oegennyttiga verksamhet inom den arbetande klassen, till hvilken han sjelf hör, hans oaf-lätliga sträfvan att bidraga till dess bästa, likasom till det allmännas gagn och nytta, torde förtjena att erkännas. Då under de sista tio åren Föreningar och Associationer uppstått som svampar, utan att i allmänhet medföra annat resultat än att en och annan, som eljest icke har tillfälle dertill, fått expek-torera sig och hålla tal, har Hr Rosengren också stiftat en förening, men af mera blygsam natur, nemligen en Sjuk- och Begravnings-hjelpskassa för ar-betare, och inom denna förening, som torde vara i sitt slag den mest om-fattande i hela vårt land, har Hr Rosengren under en lång följd af år ensam och utan någon ersättning, ofta med egen uppoffring, skött alla bestyren. Jag väljer på honom, icke för att belöna hans redan visade nit och hittills ut-vecklade verksamhet, utan emedan jag deri finner en säker borgen för den blifvande.

Och nu är min lista färdig!

Hrr L. J. Hierta,

G. H. Stråle,

C. J. A. Skogman,

G. W. von Francken,

A. H. Fock,

C. J. Meyerberg,

C. L. Kinmanson,

C. F. Lundström,

G. Nerman,

J. E. Fröberg,

C. J. Grafström,

C. Th. Svanberg, och

A. Rosengren

äro mina kandidater. De äro ej sammanplockade ur något visst parti, utan valda bland de medborgare som jag aktar högst, och utan tvifvel skola de, om de få uppdrag att vid riksdagen representera Stockholms stad, utföra detta uppdrag på ett värdigt och tillfredsställande sätt, förvärfva bland de öfriga medlemmarne af kammaren samma aktning och förtroende, som de redan ega inom sin kommun, samt utveckla en verksamhet, som skall lända både denna och hela landet till båtнад.

Och nu har jag talat ut. Röstar någon lika med mig, skall jag fröjda mig deröfver; blir jag åter ensam eller stannar i minoriteten, så får det också gå an. Men frågar någon, hvem som haft djerfheten framlägga en ny lista, så svarar jag:

“En af de stilla i staden“.

